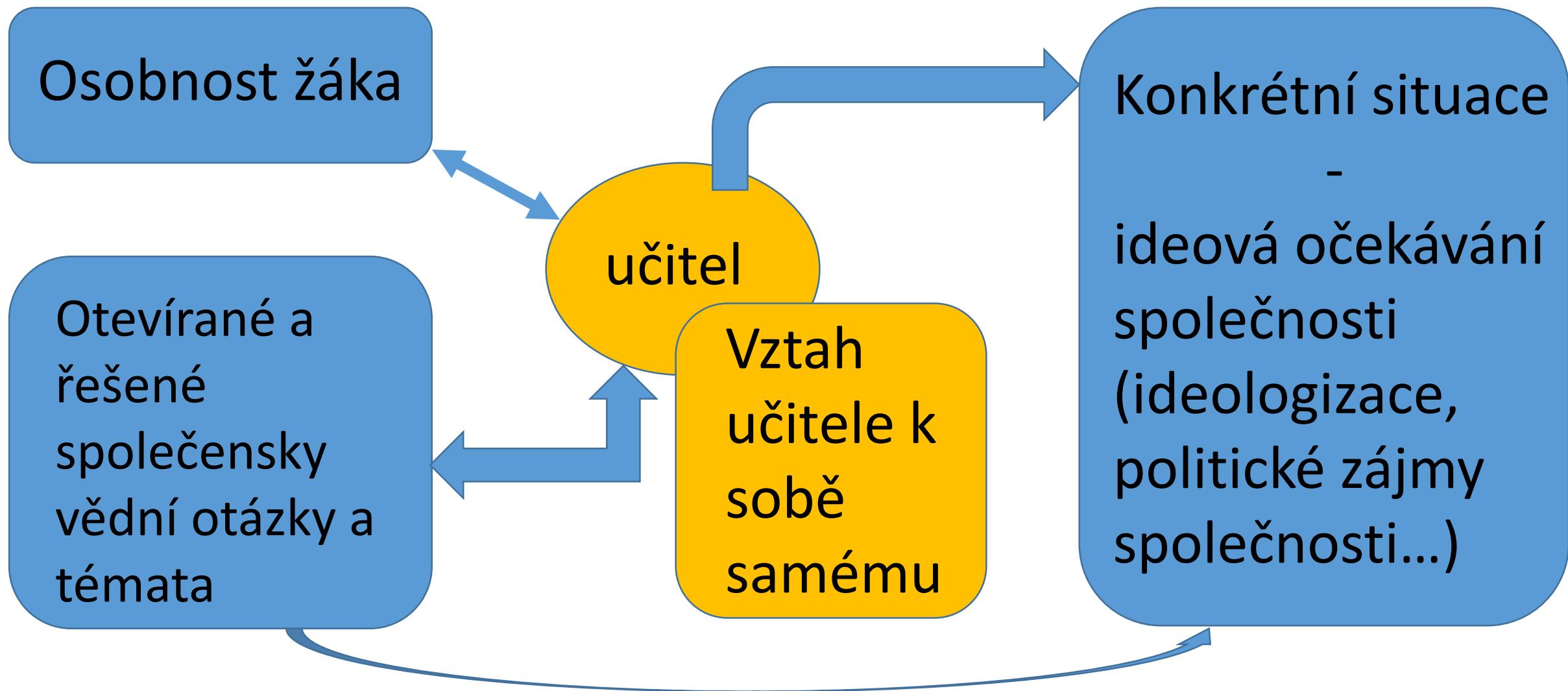

Učitel OV a ZSV – role a kompetence

Inovace pro předmět Úvod do didaktiky ZSV

osobnost žáka (žáků) i učitele = úspěšná výchova

Horké křeslo a vnitřní termostat

Cíl aktivity

Zažít v bezpečném simulovaném prostředí situaci, kdy žáci prezentují názory, které jsou v přímém rozporu s jejich osobním přesvědčením.

Cílem je rozpoznat vlastní emoční spouštěče (hněv, frustraci) a nacvičit techniky pro udržení neutrality a konstruktivního vedení dialogu.

Potřebný čas a pomůcky

Čas: 45–60 minut

Pomůcky: **Dvě krátké video ukázky** s

kontroverzními tématy a radikálními žákovskými argumenty (připravené předem), pracovní list „Můj vnitřní termostat“ pro každého účastníka.

Příprava a rozdělení rolí (10 minut)

- Účastníci se rozdělí do malých skupin po 3 až 4 studujících.
- V každé skupině se určí role:
- Učitel:** Má za úkol moderovat diskusi a reagovat na podněty.
- Žáci (1–2 účastníci):** Dostanou instrukce hrát žáky, kteří do diskuse vnášejí záměrně provokativní, jednostranné nebo emočně nabitě argumenty.

Pozorovatel (didaktik): Sleduje komunikaci učitele a strategii zvládnutí situace.

Simulace – „Horké křeslo“ (15 minut)

- Skupina si vylosuje jedno kontroverzní téma (buď migrace nebo náboženství).
- „Žáci“ začnou obhajovat vyhraněný názor. Úkolem „učitele“ je vést diskusi tak, aby:
 - Neztratil profesionální odstup a nedal najevo svůj osobní hněv či nesouhlas.
 - Nezahnal žáka do kouta, ale spíše ho navedl k hlubší argumentaci (např. pomocí otevřených otázek: *„Co tě vede k tomuto názoru?“*, *„Jaké důkazy pro to máme?“*).
- Po 5–7 minutách se role vymění, aby si pozici učitele vyzkoušelo více účastníků.

Individuální reflexe – „Vnitřní termostat“ (10 min.)

Každý sám za sebe vyplní krátký sebe-reflektivní list:

- *Co přesně ve mně vyvolalo největší vlnu hněvu/odporu? (Slovo, tón, postoj?)*
- *Jak se ten hněv projevil na mém těle? (Zrychlený tep, sevřené čelisti, skákání do řeči?)*
- *Jakou strategii jsem použil/a k uklidnění? (Nádech-výdech, pauza před odpovědí, parafrázování žáka?)*

Spol. reflexe a sdílení dobré praxe (15–20 min.)

Diskuse v kruhu všech účastníků, zaměřená na nástroje sebeovládání

- **Technika odkladu:** Jak získat čas na zpracování emocí (např. zápis myšlenky na tabuli, než učitel odpoví).
- **Přeformulování (Reframing):** Přeměna provokace v předmět zkoumání („*To je silný názor, pojďme se podívat, z jakých zdrojů vychází.*“).
- **Ukotvení v roli:** Uvědomění si, že cílem učitele občanské výchovy není žáka „převychovat“ na svůj obraz, ale naučit ho kriticky myslet a argumentovat.

Kritéria profese učitele ze sociologického hlediska

